

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 24/2011 van
20 juli 2011**

Betreft: Aanvraag tot machtiging voor de mededeling van persoonsgegevens door het departement Onderwijs & Vorming (departement OV) en het agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs & Vorming (AKOV) aan de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI) van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie in het kader van het luik onderwijsniveau van de Census 2011 voor Eurostat.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het egov-decreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");

5. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

6. Gelet op de aanvraag, ontvangen op 24 juni 2011;

7. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het departement Onderwijs & Vorming, ontvangen op 24 juni 2011;

8. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van de ADSEI, ontvangen op 24 juni 2011;

9. Gelet op de bijkomende informatie opgevraagd bij en bezorgd door de ADSEI bij diverse mails;

10. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 20 juli 2011;

11. Beslist op 20 juli 2011, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

De elektronische mededeling van persoonsgegevens wordt gevraagd om censusstatistieken (kubussen) aan te maken voor Eurostat.

Al sedert 1846 organiseert de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie zogenaamde Algemene Volks- en Woningtellingen (heden spreekt men van census). Tot op vandaag is de census de belangrijkste bron van socio-economische informatie in ons land en wordt gebruikt door onderzoeksinstituten van de overheid, de academische wereld en tal van andere belanghebbenden. Bij beslissing op de zitting van 4 mei 2000 heeft de ministerraad erin toegestemd om op 1 oktober 2001 een Algemene Socio-economische enquête te organiseren, maar tegelijk aan de minister van Economie de opdracht gegeven om een voorstel uit te werken tot aanpassing van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek teneinde de verplichting op te heffen om de tien jaar een klassieke exhaustieve telling te houden, en alternatieven te ontwikkelen om deze gegevens te verzamelen zonder beroep te moeten doen op een exhaustieve enquête, meer bepaald door bestaande of op te richten administratieve gegevensbanken te gebruiken. Tot nu toe werd de census slechts tienjaarlijks georganiseerd. In 2001 werden de gegevens verkregen via de Algemene Socio-Economische Enquête 2001.

Deze aanvraag beoogt het verzamelen van administratieve gegevens die nodig zijn om onderwijsvariabelen aan te maken zonder een enquête te organiseren. Gegevens die vroeger via de Algemene Socio-economische enquête 2001 werden ingezameld, proberen we nu indien mogelijk via administratieve databanken te verzamelen (zie artikel 9 van de statistiekwet, die nu vervangen is door artikel 11). Het is de bedoeling om de onderwijsgegevens uit de Algemene Socio-economische Enquête 2001 up te daten voor personen die onderwijs gevolgd hebben in een Vlaamse onderwijsinstelling¹.

De onderwijsgegevens zullen ook gekoppeld worden met het Rijksregister, dat op zijn beurt gekoppeld wordt met volgende databanken:

- Sociale zekerheidsgegevens (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid)
- Gegevens van de Patrimoniumdocumentatie (kadaster)²
- DBRIS 2 (Database des Redevables de l'Information Statistique)
- Gegevens over het "beroep" afkomstig uit enquêtes bij huishoudens zoals de enquête naar de Arbeidskrachten

Het koppelen van al deze databanken kadert in hun opdracht om de census te organiseren.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

12. De mededeling van volgende gegevens wordt gevraagd:

Voor alle personen die een diploma behaald hebben in een Vlaamse onderwijsinstelling tussen 2001 en 2010:

- Het INSZ³ voor elk diploma (periode 2001-2010)
- Indien er geen INSZ voor handen is:
 - naam
 - voornaam

¹ Voor personen die onderwijs volgden aan onderwijsinstellingen van de Franse en Duitstalige Gemeenschap worden de onderwijsvariabelen ook aangemaakt door de Algemene Socio-economische Enquête 2001 te koppelen met volgende databanken:

- CREF (conseil des recteurs des universités francophones): universitair onderwijs van de Franse Gemeenschap
- SATURN (Système d'Acquisition et de Traitement Uniformisé de Renseignements sur l'enseignement hors universités): hoger niet universitair onderwijs van de Franse Gemeenschap
- Databank van het Franstalig leerplichtonderwijs
- Onderwijsdatabank van de Duitstalige Gemeenschap

² Zie Beraadslagingen FO nr 19/2010 (nationale doeleinden) en FO nr 20/2010 (voor Eurostat) van 21 oktober 2010.

³ Dit is het inschrijvingsnummer sociale zekerheid dat overeenkomt met het Rijksregisternummer of met het zogenaamde "bisnummer" of kruispuntbanknummer voor natuurlijke personen die niet zijn ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister. Het gebruik van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid is, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, vrij voor wat het bisnummer betreft.

- geslacht
- geboortedatum
- adres (indien mogelijk)
- Diploma's secundair onderwijs (periode 2001-2010)
 - getuigschrift eerste graad secundair onderwijs (A- en B-stroom)
 - getuigschrift tweede graad secundair onderwijs
 - diploma secundair onderwijs (opgesplitst ASO, TSO en KSO)
 - getuigschrift BSO of DBSO
 - diploma BSO
 - getuigschriften 3e jaar van de 3e graad ASO, TSO of KSO
 - getuigschriften BuSO (binnen de getuigschriften BuSO opleidingsvorm 4 apart)
- Diploma's hoger onderwijs (periode 2001-2010)
 - graduaatdiploma's
 - licentiaatdiploma's (met inbegrip van ingenieurs en artsen) opgedeeld naar universiteit en hogeschool
 - professionele bachelordiploma's
 - academische bachelordiploma's opgedeeld naar universiteit en hogeschool
 - masterdiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool
 - aanvullende en specialisatie-opleidingen (GAS, GGS, ...)
 - bachelor-na-bachelordiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool
 - master-na-masterdiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool
 - doctoraten
- Erkende buitenlandse diploma's (periode 2001-2010))
- Inschrijvingsgegevens academiejaar 2010-2011
 - *INSZ student-*
 - *nummer administratieve groep⁴*

13. De gegevens waarvoor in casu de mededeling wordt gevraagd, het opleidingsniveau van natuurlijke personen, moeten beschouwd worden als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP.

⁴ De variabele Administratieve groep verstrekt meer informatie over de opleiding waarin een leerling precies is ingeschreven. In het lager onderwijs is dat eigenlijk heel simpel; ieder leerjaar is daar een administratieve groep. In het secundair wordt het iets ingewikkelder; daar weerspiegelt Administratieve groep in feite de studierichting en het leerjaar. In het hoger onderwijs gaat is de invulling gelijkaardig aan die van het secundair: studierichting aangevuld met een indicatie van waar men zich bevindt in het traject (in het hoger onderwijs wordt niet meer met de notie 'leerjaar' gewerkt).

14. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het egov-decreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie⁵ een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

15. De persoonsgegevens worden opgevraagd zowel bij het departement als bij het agentschap.⁶ Het agentschap is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 als een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, binnen het Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming dat zelf met inbegrip van het departement is opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005. Het beide zijn een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en vallen dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het egov-decreet.

16. De VCT is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen, behalve wat het INSZ betreft. Wanneer het INSZ het bisnummer is, moet de mededeling ervan op zich evenwel niet gemachtigd worden. Als het INSZ ook het rijksregisternummer is, gelden de bepalingen van het KB van 5 september 1994⁷. Dit KB laat toe dat het rijksregisternummer wordt gebruikt in het kader van de rationalisatie van de bestaande gegevensopvragingen door de openbare overheden en instellingen die ingevolge artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen toegang tot het Rijksregister zelf machtiging hebben verkregen om het identificatienummer te gebruiken en die optreden in de uitoefening van hun wettelijke en reglementaire

⁵ Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringens, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringens;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

⁶ De gegevens betreffende de inschrijvingen en de diploma's uit het secundair en hoger onderwijs zullen worden aangeleverd door het departement Onderwijs en Vorming. Enkel de NARIC-gegevens (gelijkwaardig verklaarde buitenlandse diploma's) zullen worden aangeleverd door het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs & Vorming (AKOV).

Deze keuze/taakverdeling is louter pragmatisch (het eigenaarschap van de data is immers gedeeld). We hebben ernaar gestreefd om de data-aanvraag ivm de census zoveel mogelijk als één geheel te behandelen (en dus alle deelvragen zoveel mogelijk op één punt te beantwoorden). Maar voor de data betreffende NARIC is dat niet mogelijk omdat het departement daar in de praktijk geen toegang toe heeft. De NARIC-gegevens zitten immers in een apart bestand en zijn niet geïntegreerd in de 'grote' databanken.

⁷ Koninklijk besluit tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en van het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de [afdeling Begroting en Gegevensbeheer en de Administraties Basisonderwijs, Secundair Onderwijs, Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek en Permanente vorming] van het departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de schooldirecties.

bevoegdheden (artikel 1 juncto artikel 4 van het KB). Het ADSEI heeft op grond van artikel 8bis van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen toegang tot het Rijksregister (zonder daarvoor een machtiging te moeten vragen).

17. In de door ADSEI toegestuurde stukken wordt ook zijdelings melding gemaakt van een koppeling van de gevraagde gegevens met informatie die zich in andere databanken bevindt. Om toegang te krijgen tot bepaalde van deze gegevensbanken (bv. Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid) dient een machtiging te worden bekomen bij een sectoraal comité van de CBPL. In onderhavige beraadslaging spreekt de VTC zich hier dan ook niet over uit en beperkt het zich tot de geplande gegevensuitwisseling tussen het vernoemde departement en agentschap en ADSEI.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

18. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht.

19. De VTC merkt ook op dat in de Statistiekwet – naast een algemene bepaling die stelt dat de WVP onverkort van toepassing is⁸ – aandacht wordt besteed aan het finaliteitsbeginsel:

"[...] 2° Principe van finaliteit :

a) individuele gegevens worden uitsluitend voor statistische doeleinden gebruikt, tenzij de aangever ondubbelzinnig toestemming heeft gegeven dat de gegevens voor een andere aanwending worden gebruikt;
b) gegevens die voor een welbepaald statistisch doel werden verzameld mogen enkel voor andere statistische doeleinden worden gebruikt, wanneer die met het eerste doel verenigbaar zijn;
c) gegevens die voor statistische doeleinden werden verzameld en verwerkt, mogen niet worden gebruikt om gegevensbestanden aan te vullen of te verbeteren die voor andere dan statistische, onder meer voor administratieve doeleinden dienen;
d) op basis van de individuele statistische gegevens die bij het opmaken van een statistiek werden verzameld, mag geen enkele beslissing genomen worden die tot doel of gevolg heeft de individuele situatie van de aangever te beïnvloeden; [...]"

20. ADSEI zal de gegevens gebruiken om het luik "onderwijs" van de Census 2011 uit te werken. Deze statistieken zullen op hun beurt ter beschikking worden gesteld aan allerhande gebruikers, zoals regionale overheden, onderzoeksinstellingen, studenten, enz.⁹

⁸ Artikel 1quater van de Statistiekwet.

⁹ De door ADSEI bekendgemaakte statistieken bevatten in principe geen persoonsgegevens. Cf. artikel 2 van de Statistiekwet:

"a) De individuele inlichtingen door deze onderzoekingen bekomen mogen uitsluitend door het Nationaal Instituut voor de Statistiek benut worden voor het opmaken van globale en naamloze statistieken.

21. Zoals onder randnummer 12 omschreven zijn de vermelde gegevens persoonsgegevens. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Hierbij wordt rekening gehouden met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

22. Gegevens betreffende de uitgereikte diploma's en getuigschriften maken deel uit van de administratieve gegevensverzameling die gebeurt door het Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming bij de onderwijsinstellingen erkend door de Vlaamse Gemeenschap. Deze gegevens worden enerzijds verzameld met het oog op administratieve doeleinden (berekening van werkingsmiddelen voor de instellingen, het bepalen van regelmatigheid en financierbaarheid van leerlingen, berekening van het leerkrediet van studenten hoger onderwijs, erkenningsbeslissing van buitenlandse diploma's,...) en worden anderzijds ook aangewend in beleidsvoorbereidende en beleidsevaluerende activiteiten (vb. het opvolgen van schoolloopbanen).

23. Als wettelijke basis voor deze gegevensverzameling worden de volgende teksten opgegeven:

- Omzendbrief SO 2007/05: Zendingen voor leerlingen en instellingen in het secundair onderwijs, punt 13¹⁰.

b) Het Nationaal Instituut voor de Statistiek mag, onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 24, deze statistieken publiceren of aan derden mededelen, behalve indien, ingevolge het beperkt aantal aangevers, de onthulling van individuele toestanden mogelijk is.

c) In dit geval mogen zij niet gepubliceerd of aan een derde medegedeeld worden dan met de voorafgaande toestemming van de aangever of van de belanghebbende getelde.

Bij gebreke van dergelijke toestemming mag het Nationaal Instituut voor de statistiek bedoelde statistieken evenwel vertrouwelijk mededelen aan de belanghebbende ministeriële departementen, Rijksdiensten of diensten van een Executieve, met uitsluiting van de fiscale besturen. In geen geval mogen wettelijke of reglementaire voorschriften, op grond van alzo gekende individuele toestanden, op de aangever of getelde worden toegepast."

6 "Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen: (...)

c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;(...)"

¹⁰ In deze omzendbrief worden de belangrijkste richtlijnen samengevat over de elektronische zendingen in verband met leerlingen- en instellingsgegevens die de internaten en de onderwijsinstellingen van het gewoon (voltijds en deeltijds) en het buitengewoon secundair onderwijs via Edison naar het Ministerie van Onderwijs en Vorming dienen te versturen. Zendingen in verband met leerkrachten komen hier niet aan bod.

"13. Zending van studiebewijzen

13.1. Het doel van de zending

De informatie uit deze zending wordt zowel gebruikt om het studieverloop van de individuele leerling in kaart te brengen en te verifiëren als om een beeld te krijgen van de gekwalificeerde uitstroom. Op basis hiervan kunnen aanvullende beleidsmaatregelen genomen worden.

13.2. Wanneer gebeurt de zending?

- Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, artikel 113 bis.¹¹
- Koninklijk Besluit van 20 juli 1971 tot vaststelling van de voorwaarden tot en de procedure van het verlenen van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's of getuigschriften.¹²

24. De VTC wijst er op dat zelfs al is er een wettelijke basis voor deze gegevensverzameling voorhanden, de gegevensstroom van de onderwijsinstellingen (en/of andere betrokken instanties) naar het departement en het agentschap ook onderworpen is aan een verplichting tot het verkrijgen van een machtiging door de VTC en voor bepaalde gegevens eventueel door een sectoraal comité van de CBPL.

Doeleinde van de latere gegevensverwerking:

25. ADSEI zal de gegevens gebruiken om het luik "woningen" van de Census 2011 uit te werken. Deze informatie zal ingevolge Verordening (EG) Nr. 763/2008 (cf. infra randnummer 13) aan Eurostat worden overgemaakt.

De zending kan gebeuren vanaf 1 juli, de uiterste datum vanaf het schooljaar 2007-2008 is 15 juli.

13.3. Welke scholen doen een zending?

Alle scholen van het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs dienen hiervoor een zending te doen. Voor de type 5-ziekenhuisscholen is deze zending niet van toepassing.

13.4. Welke gegevens stuurt de school door?

In deze zending worden alle leerlingen opgenomen die in de loop van het schooljaar een studiebewijs verkregen hebben of zullen verkrijgen. Vanaf het schooljaar 2007-2008 zijn bijkomende codes voorzien voor leerlingen met een uitgestelde beslissing. Voor deze leerlingen en leerlingen die hun beslissing aanvechten, zal het definitieve studiebewijs dikwijls pas na 15 juli gekend zijn. De verificateur zal in overleg met de school voor deze leerlingen de nodige aanpassingen doen of een nieuwe zending aanvragen. De zending studiebewijzen omvat een identificatierecord en een inschrijvingsrecord (idem als onder punt 3.4.).

13.5. Hoe stuurt de school de gegevens door?

De school maakt de zending aan vanuit haar eigen software. De technische handleiding voor de softwareontwikkelaars is terug te vinden op: http://www.ond.vlaanderen.be/edison/Wie/Schoolauto/download_lerenden.htm

¹¹ HOOFDSTUK VIbis. - Databank Hoger Onderwijs

¹² "Art. 113bis. De Vlaamse Regering organiseert een Databank Hoger Onderwijs, gericht op het verzamelen en verwerken van gegevens, of het coördineren van gegevensstromen, met het oog op ten minste volgende doelstellingen :

1° het opvolgen van studieloopbanen;

2° de implementatie van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen;

3° het verzamelen van statistisch materiaal;

4° de voorbereiding, monitoring en evaluatie van het overheidsbeleid.

De Vlaamse Regering kan deze doelstellingen verfijnen en aanvullende doelstellingen bepalen."

¹² "Art. 6. De bij toepassing van artikel 2, § 3, genomen beslissingen inzake gelijkwaardigheid, moeten binnen de dertig dagen aan de Ministers van Nationale Opvoeding medegedeeld worden."

26. De VTC is van oordeel dat de doeleinden in randnummer 23 welbepaald en uitdrukkelijk omschreven zijn in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP en brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op dit doeleinde mogen verwerkt worden.

27. Rekening houdend met de Statistiekwet en de relevante Europese Verordeningen (cf. infra randnummer 13) en gelet op artikel 5, c), WVP¹³ zijn de doeleinden van de door ADSEI beoogde verwerkingen van gegevens, ook toelaatbaar.

28. De vraag rijst of voorliggende latere verwerkingen – met name het ter beschikking stellen van de gegevens aan de ADSEI – als verenigbaar kunnen beschouwd worden met de primaire verwerking.

Artikel 4, §1, 2°, laatste zin WVP, bepaalt het volgende:

“Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd;”

In dit geval gaat het om een latere verwerking voor statistische doeleinden die beantwoordt aan de voorschriften van het hoofdstuk II van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001¹⁴ en is de latere verwerking bijgevolg als verenigbaar te beschouwen.

29. De rechtmatigheid van de verdere verwerking wordt ondersteund door de statutaire en wettelijke taken van de ADSEI.

30. Voor wat de taken betreft waarvoor concreet de gegevens worden gevraagd, worden de volgende wettelijk omschreven opdrachten aangehaald door de ADSEI:

Volgens verordening Nr. 763/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende volks- en woningtellingen moeten de Europese lidstaten in 2011 een census organiseren. Er moeten een aantal statistieken aan Eurostat geleverd worden.

De verplichte variabelen staan opgesomd in bijlage van deze verordening. Onder punt 1.2.1 van deze bijlage staat de verplichte variabele in verband met het onderwijsniveau.

Verordening nr. 1201/2009 van de Commissie van 30 november 2009 tot uitvoering van verordening 763/2008 bespreekt de technische specificaties van de thema's en de uitsplitsingen ervan. In de bijlage van verordening 1201/2009 van de Commissie vindt men een gedetailleerde opsomming van de gegevens die beschikbaar moeten

¹³ “Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen: (...)

c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;(...)”

¹⁴ KB van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

zijn voor Europese doeleinden. Wat betreft de variabele van toepassing in deze gegevensaanvraag, gaat het om het thema opleidingsniveau.

Bovendien heeft volgens artikel 24 van de Europese verordening Nr. 223/2009 van het Europees parlement en de raad van 11 maart 2009¹⁵ betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 9/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen; een Nationaal Statistisch Instituut toegang tot administratieve gegevensbronnen binnen hun respectievelijke bestuursstelsels, voor zover de desbetreffende gegevens noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken.

Volgens artikel 24bis van de wet op de openbare statistiek¹⁶, krijgt het Nationaal Instituut voor de Statistiek (nu de ADSEI) kosteloos toegang tot de individuele gegevens, met inbegrip van het door hen gebruikte identificatienummer, onverminderd de bijzondere wettelijke bepalingen die de mededeling door zekere besturen, diensten of openbare instellingen van vertrouwelijke gegevens aan het Instituut regelen.

31. Op zich zijn de doelen gerechtvaardigde doelen, er moet echter wel nog een onderzoek gebeuren naar de proportionaliteit van de verdere verwerking (punt B.2.) en er moet rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (punt B.3. en B.4.)

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

32. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

¹⁵ Verordening Nr. 223/2009 van het Europees parlement en de raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 9/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen.

¹⁶ " **Art. 24bis.** Elk nationaal, gewestelijk, gemeenschaps-, provinciaal of gemeentelijk bestuur en elke dienst of instelling van openbaar nut ondergeschikt aan een dergelijk bestuur zijn verplicht hun kosteloze medewerking te verlenen aan de tenuitvoerlegging van de in hoofdstukken I tot IV bedoelde onderzoeken. Zij verlenen het Nationaal Instituut voor de statistiek kosteloos toegang tot de individuele gegevens in hun bezit, met inbegrip van het door hen gebruikte identificatienummer, onverminderd de bijzondere wettelijke bepalingen die de mededeling door zekere besturen, diensten of openbare instellingen van vertrouwelijke gegevens aan het Instituut regelen.[...]"

Een volks- en woningtelling heeft een exhaustief karakter. Vandaar dat er gegevens worden gevraagd voor alle inwoners van België. In het kader van deze data-aanvraag gaat het over **alle personen die een diploma behaald hebben in een Vlaamse onderwijsinstelling tussen 2001 en 2010**.

De gegevens zijn.

- **Het INSZ voor elk diploma (periode 2001-2010)**
- Indien er geen INSZ voorhanden is:
 - **naam**
 - **voornaam**
 - **geslacht**
 - **geboortedatum**
 - **adres (indien mogelijk)**

Het INSZ is noodzakelijke informatie om de onderwijsgegevens te kunnen koppelen met andere databanken. Indien er geen INSZ aanwezig is, kan de koppeling gebeuren op basis van naam, voornaam, geslacht, geboortedatum en adres.

- **Diploma's secundair onderwijs (periode 2001-2010)**
 - **getuigschrift eerste graad secundair onderwijs (A- en B-stroom)**
 - **getuigschrift tweede graad secundair onderwijs**
 - **diploma secundair onderwijs (opgesplitst ASO, TSO en KSO)**
 - **getuigschrift BSO of DBSO**
 - **diploma BSO**
 - **getuigschriften 3e jaar van de 3e graad ASO, TSO of KSO**
 - **getuigschriften BuSO (binnen de getuigschriften BuSO opleidingsvorm 4 apart)**

De verschillende diploma's secundair onderwijs zijn noodzakelijke informatie om de variabele opleidingsniveau (ISCED-niveau) aan te maken voor Eurostat.

- **Diploma's hoger onderwijs (periode 2001-2010)**
 - **graduaatdiploma's**
 - **licentiaatdiploma's (met inbegrip van ingenieurs en artsen) opgedeeld naar universiteit en hogeschool**
 - **professionele bachelordiploma's**
 - **academische bachelordiploma's opgedeeld naar universiteit en hogeschool**
 - **masterdiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool**
 - **aanvullende en specialisatie-opleidingen (GAS, GGS, ...)**
 - **bachelor-na-bachelordiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool**
 - **master-na-masterdiploma's opgedeeld naar universiteit of hogeschool**

- **doctoraten**

De verschillende diploma's hoger onderwijs zijn noodzakelijke informatie om de variabele opleidingsniveau (ISCED-niveau) aan te maken voor Eurostat.

- **Erkende buitenlandse diploma's (periode 2001-2010))**

Aangezien er ook onderwijsgegevens geleverd dienen te worden van mensen die in België wonen, maar hun diploma in het buitenland behaald hebben, hebben we deze gegevens nodig voor het aanmaken van de variabele hoogste onderwijsniveau.

- **Inschrijvingsgegevens academiejaar 2010-2011**

- ***INSZ student***

Het INSZ van de student is noodzakelijk om de gegevens te kunnen koppelen met andere variabelen uit de census. Daarnaast hebben we de inschrijvingsgegevens ook nodig om te bepalen wie student is op de referentiedatum van de census en zo de variabele "huidige activiteit" aan te maken voor Eurostat.

- ***nummer administratieve groep***

De getuigschriften lager onderwijs worden niet bijgehouden door de Vlaamse Gemeenschap. Als we de mensen willen detecteren waarvan het hoogste onderwijsniveau het lager onderwijs is, moeten we deze mensen kunnen traceren in het middelbaar onderwijs. Dit kunnen we doen door de inschrijvinggegevens van 2010-2011 te onderzoeken en te kijken welke van deze studenten middelbaar onderwijs volgen, maar nog geen diploma van lager middelbaar onderwijs behaald hebben.

De Europese verordening is outputgericht en legt geen methodologie vast voor de census in 2011. De Belgische statistiekwet doet dat echter wel. Volgens artikel 1bis, 3, a van de wet betreffende de openbare statistiek, geldt het principe van de evenredigheid. Bij de keuze van de methode van verzamelen, wordt de voorrang gegeven aan secundaire verzameling boven primaire verzameling. Administratieve gegevens dienen dus verkozen te worden boven het organiseren van een nieuwe enquête.

Volgens het advies van de Hoge Raad voor de Statistiek van 8 maart 2000 en de beslissing in de ministerraad van 4 mei 2000, moeten er alternatieven ontwikkeld worden om socio-economische gegevens te kunnen inzamelen zonder een exhaustieve enquête te moeten doorvoeren. Deze alternatieven zijn ondertussen ontwikkeld (aanwenden van gegevensbanken) en intussen is artikel 9 van de wet betreffende de openbare statistiek gewijzigd (door artikel 11). Er zal geen Algemene Socio-Economische enquête meer georganiseerd worden. In de plaats daarvan mag het Nationaal Instituut voor de Statistiek gegevensbanken samenstellen en bijhouden en krijgt het toegang tot de gegevens die in het bezit zijn van de openbare besturen en overheden.

Hierbij kan nog eens verwezen worden naar artikel 24bis van de wet op de openbare statistiek, waarin bepaald wordt dat het Nationaal Instituut voor de Statistiek, kosteloos toegang krijgt tot de individuele gegevens, met inbegrip van het door hen gebruikte identificatienummer.

33. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant, evenredig en niet buitensporig voor de doeleinden, vermeld onder B1.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

34. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

35. De census wordt tienjaarlijks georganiseerd (2001, 2011, 2021, enz.). Wegens de omvang van het project zijn zeker enkele jaren vereist om de gegevens te kunnen verwerken. Volgens de Europese verordening 763/2008 artikel 5 punt 2 moeten de gegevens in principe verstuurd worden tegen 1 april 2014. Via een commissiereglement (zie artikel 6(3) van de verordening 763/2008) wordt echter de mogelijkheid voorzien om toch nog gegevens (herzieningen) na 1 april 2014 door te sturen. (...). 10 jaar moet voldoende zijn om alle gegevens te kunnen verwerken (juist de periode tussen de twee grote volkstellingen).

B.2.3. Frequentie van de toegang en de duur van de machtiging

36. Om de onderwijsvariabelen (hoogste opleidingsniveau, studierichting, pendel,...) te kunnen aanmaken, moet ADSEI weten welke diploma's behaald werden na 2001 (datum van de vorige volkstelling) en tot 2011.

37. Indien de gegevens van het laatste inschrijvingsjaar (2010-2011) reeds voor handen zijn, is een éénmalige verstrekking van de gegevens (van schooljaar 2001-2002 tot en met 2010-2011) voldoende. Indien dit niet het geval is, kunnen de reeds beschikbare gegevens geleverd worden. Eens de gegevens van het laatste inschrijvingsjaar dan voor handen zijn, kunnen ook deze geleverd worden.

B.2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

38. De gegevens worden meegedeeld aan interne gebruikers: FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Algemene directie Statistiek en Economische Informatie: statistici van het centrum voor gegevensverzameling databanken en van de thematische directie samenleving, verantwoordelijken voor de verspreiding van de gegevens, methodologen. Eventueel worden de gegevens ook doorgegeven aan informatici die voor ADSEI werken.

39. Daarnaast zullen de gegevens onder anonieme vorm aan Eurostat worden overgemaakt.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL (artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15 *bis*, WVP)

40. De VTC herinnert eraan dat een eerlijke en rechtmatige verwerking van gegevens¹⁷ een verwerking is die verloopt op een transparante wijze. Eén van de hoekstenen van een transparante verwerking is de informatieplicht aan de burger, vermeld in artikel 9, §2, WVP.

41. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

42. Er zal informatie voorzien worden op de website van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie.

43. De VTC vraagt dat ook het departement en het agentschap op hun website informatie te verstrekken omtrent het feit dat onderhavige gegevens worden doorgegeven en met het oog op welke doeleinden deze doorgifte plaatsvindt.

B.4. BEVEILIGING

44. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerkingen van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van de passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

Het is de taak van de veiligheidsconsulent om een ontwerp van veiligheidsplan op te maken voor de verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur¹⁸. In het kader van informatiebeveiliging verwijst de VTC naar de Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens¹⁹, uitgevaardigd door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹⁷ Artikel 4, §1, 1°, WVP.

¹⁸ Artikel 10 besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten.

¹⁹ <http://www.privacycommission.be/nl/static/pdf/referenciemaatregelen-vs-01.pdf>.

45. De veiligheidsconsulent die werd meegedeeld voor het departement Onderwijs & Vorming was geregistreerd voor de informatieveiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij het Sectoraal comité van het Rijksregister. De veiligheidsconsulent werd intussen vervangen door een nieuwe veiligheidsconsulent die bekend is bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

46. Het veiligheidsbeleid van het departement Onderwijs & Vorming, dat ook dat van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs & Vorming omvat, werd gescreend naar aanleiding van machtigingsdossiers, ingediend bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid, bij het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid en bij het Sectoraal Comité van het Rijksregister²⁰. Hierbij werden echter wel opmerkingen gemaakt en de VTC vraagt dat deze opmerkingen worden nageleefd.

47. De veiligheidsconsulent van de ADSEI is al gekend als veiligheidsconsulent bij het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

48. Het veiligheidsbeleid van de ADSEI werd reeds goedgekeurd door de CBPL in het kader van de Census 2011, naar aanleiding van twee aanvragen:

De eerste goedkeuring van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid Afdeling "Sociale Zekerheid" betreft gegevens die gevraagd werden in het kader van de Census 2011 voor het luik arbeidsmarkt en sociale zekerheid²¹.

De tweede goedkeuring in het kader van de Census 2011 van het Sectoraal Comité van de Federale Overheid betreft gegevens van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie²².

49. De VTC herinnert er ook aan dat ingeval van onderaanneming, de WVP aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met de verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, § 1 van de WVP.

²⁰ Beraadslaging nr.09/12 van 3 maart 2009 van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid, afdeling "Sociale Zekerheid", beraadslaging FO nr. 03/2009 van 19 februari 2009 van het sectoraal comité voor de Federale Overheid en beraadslaging RR nr. 52/2008 van 10 december 2008 van het Sectoraal Comité van het Rijksregister. Zie ook beraadslaging VTC nr. 04/2011 van 23 februari 2011 i.v.m. LED voor AKOV.

²¹ Beraadslaging nr 11/006 van 11 januari 2011.

²² Beraadslagingen FO nr 19/2010 en FO nr 20/2010 van 21 oktober 2010.

IV. BESLUIT

50. De VTC machtigt het departement Onderwijs & Vorming en het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs & Vorming de gegevens ter beschikking te stellen aan de ADSEI voor de doeleinden, vermeld in randnummer 25, en onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging.

De Voorzitter

Willem Debeuckelaere